

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

2026-08-21 Nr. NV-2201

VYRIAUSYBĖS IŠVADA Nr.: TAP-26-779(3) TAIS 26-8281(4)	DĖL ŠEIMOS STIPRINIMO ĮSTATYMO NR. XIII-700 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-970		
	Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Pateikimo Seimui terminas 2026-07-03	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2026-08-18	☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Seimo nariai (O.Leiputė, I.Kižienė, B.Vėsaitė, J.Šukevičienė, J.Zailskienė ir D. Razmislevičius) siūlo aktualizuoti šeimos politikos formavimą ir įgyvendinimą reglamentuojančias nuostatas (*išdėstant Šeimos stiprinimo įstatymą nauja redakcija*): patikslinti tikslus, principus ir sąvokas; pakeisti Nacionalinės šeimos tarybos statusą iš biudžetinės įstaigos į visuomeniniais pagrindais veikiančią patariamąją instituciją; papildyti Šeimos politikos komisijos funkcijas, sustiprinant bendradarbiavimą su šeimų organizacijomis ar su šeimomis dirbančiomis organizacijomis ir jų bei mokslo ir studijų institucijų, dirbančių šeimos ir demografijos politikos srityse, atstovus įtraukti į komisijos sudėtį; įtvirtinti galimybę skirti socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyto dydžio premijas asmenims, apdovanotiems Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ medaliu už nuopelnus motinystei, tėvystei, globai ir kt.

Seimo narių nuomone, nors 2017 m. priimtas Šeimos stiprinimo įstatymas buvo svarbus žingsnis sukuriant teises ir organizacines prielaidas stiprinti šeimos institutą, tačiau praėjus 8 metams susiduriama su naujais iššūkiais. Galiojantis teisinis reguliavimas nebeatitinka dabartinės šeimos poreikių, per tą laikotarpį keitėsi kitų įstatymų nuostatos ir kt.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui, tačiau pasiūlyti jį tobulinti:

- Pakoreguoti Įstatymo preambulę, jos neatsisakant, bet patikslinant taip, kad formuluotės atitiktų šiuolaikinės šeimos politikos kontekstą: pabrėžti valstybės įsipareigojimą kurti šeimai palankią aplinką, stiprinti šeimos institutą, gerinti sąlygas kurti šeimą ir auginti vaikus, skatinti atsakingą tėvų įsitraukimą į vaikų auginimą ir kartų solidarumą, pabrėžti šeimos reikšmę visuomenės demografiniam tvarumui ir socialinei sanglaudai bei kt.
- Aiškiau reglamentuoti Nacionalinės šeimos tarybos statusą, funkcijas ir veiklos modelį bei santykį su kitomis šeimos politikos srityje veikiančiomis institucijomis.
- Numatyti Seimo funkciją kreiptis į Nacionalinės šeimos tarybą dėl numatomo teisinio poveikio šeimai vertinimo ar nustatyto teisinio reguliavimo stebėsenos atlikimo.
- Patikslinti nuostatas, susijusias su Vyriausybės kompetencija, atsižvelgiant į strateginį valdymą reglamentuojančius teisės aktus ir kt.
- Išskirti mokslinių tyrimų duomenų analizę ir naudojimą kaip atskirą Šeimos politikos komisijos funkciją.
- Nustatyti, kad priimtas įstatymas įsigaliotų 2026-11-01, o nuostatos dėl Nacionalinės šeimos tarybos statuso pakeitimo – nuo 2027-03-01. Taip pat siūloma nustatyti, kad šeimos tarybos savivaldybėse būtų sudarytos iki 2027-06-01, siejant tai su naujų savivaldybių tarybų įsigaliojimų pradžia.
- Atkreipti Seimo dėmesį į tai, kad pritarus nuostatoms dėl asmenų skatinimo už nuopelnus motinystei, tėvystei, globai ar rūpybai, skiriant jiems premijas (*pagal Įstatymo projekto aiškinamajame rašte pateiktą informaciją – 6 BSI, šiuo metu – 444 Eur*), šiai priemonei įgyvendinti kasmet papildomai iš valstybės biudžeto reikėtų apie 9 tūkst. Eur. Šios nuostatos būtų įgyvendintos neviršijant 2026-2028 m. suplanuotų valstybės biudžeto asignavimų, skirtų priemonėms šeimos ir vaiko gerovės srityje.

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☒ Taip ☐ Ne

Įstatymo projektu teikiama siūlymams įgyvendinti kasmet iš valstybės biudžeto reikėtų papildomai apie 9 tūkst. Eur, kurie būtų skirti iš 2026-2028 m. planuojamų valstybės biudžeto asignavimų šeimos ir vaiko gerovės priemonėms.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA	GYVENTOJAMS	☐ Taip ☒ Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐ Taip ☒ Ne

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐ Taip ☒ Ne	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐ Taip ☒ Ne
---	---	--

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS ☒ TM ☒ FM ☐ AM ☐ EIM ☐ EM ☐ KAM ☐ KM ☐ SADM ☐ SAM ☐ SM ☐ ŠMSM ☐ URM ☐ VRM ☐ ŽŪM ☒ LSA ☐ Verslo asociacijos ☐ Profesinės asociacijos ☐ Nevyriausybinių organizacijų ☐ Kita
Projektas patikslintas pagal institucijų pateiktas pastabas. Siekiant aptarti ir suderinti po svarstymo 2026-07-14 TAP likusias nesuderintas su TM projekto nuostatas, SADM 2026-07-23 organizavo tarpžinybinį pasitarimą. Pasitarimo metu sutarta dėl daugelio nuostatų (<i>suderinta darbo tvarka</i>). TM nepritaria Įstatymo projekte numatytam siūlymui atsisakyti (siūlo Įstatyme palikti) tėvystės ir motinystės papildomumo principo, kuris numato, kad teikiant paramą ir pagalbą šeimai būtina atsižvelgti į vaiko prigimtinių poreikį turėti tėvą ir motiną (<i>SADM nepritarimo argumentai pateikti derinimo pažymoje</i>). Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026-07-07 išvadoje Nr. NV-1821 ir Socialinės politikos grupės 2026-07-07 pažymoje Nr. NV-1810 pateiktas pastabas bei pasiūlymus (<i>suderinta darbo tvarka</i>).

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI
Projektui Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų nebeturi (2026-08-12 išvada Nr. NV-2118).

PAŽYMĄ PARENGĖ	Daiva Buivydaitė-Garbštienė
	Socialinės politikos grupė , vyresnioji patarėja